

Doping kan ske på flera sätt. Antingen genom att använda något centralstimulerande preparat i syfte att orka träna mer, eller genom att stimulera muskeltillväxten med hjälp av anabola androgena steroider, AAS, eller tillväxthormon.

Anabola Steroider

Anabola androgena steroider är syntetiskt framställt hormon som liknar testosteron (manligt könshormon). Preparaten har anabola (proteinuppbyggande) och androgena (förmanligande) effekter.

Den medicinska användningen är i dag ytterst begränsad. Syntetiskt testosteron förskrivs huvudsakligen vid underfunktion av den egna produktionen. AAS används huvudsakligen vid benskörhet hos äldre eller vid svåra sjukdomstillstånd som nedsatt njurfunktion, efter svår cancer och ibland vid AIDS. I stället svarar illegala användare för den största delen av konsumtionen. Det rör sig dels om idrottare och kroppsbyggare som tar preparaten för att förbättra sina resultat, men även andra missbrukar AAS.

Utseende och form

AAS finns i tablettform, som injektionspreparat och som plåster. Vanligt förekommande tabletter är Thai- eller ryssfemmor (methandienone) och Winstrol (stanozolol). Deca-Durabol (nandrolone) och Sustanon (testosterone) är de mest använda injektionspreparaten. Det finns c:a 600 preparatnamn. Det vanligaste AAS-preparatet på den illegala marknaden i tablettform är metandienon. Tabletterna kan variera i form, färg och styrka. Vanligast är vita, runda 5 mg tabletter. Det vanligaste injektionspreparatet är Deca-Durabol (nandrolon) och Sustanon. Det har skett en förskjutning från tabletter till injektionspreparat.

Skadeverkningar

Humörsvängningar

Under och efter perioderna av AAS-missbruk drabbas personen ofta av nedstämdhet, depression, ångest, oro och sömnstörningar.

Akne

Missbruk av AAS kan ge svårartad akne eller förvärra existerande problem.

Aggression

Vredesutbrott och aggressivt beteende är vanligt hos AAS-missbrukare. Beteendet skrämmer och skadar ofta omgivningen och dem själva.

Tillväxten stannar

Tillväxtzonerna i rörbenen sluts tidigare av AAS, vilket kan orsaka att tonåringar som inte är färdigutvecklade stannar i växten.

Hjärt- och kärlsjukdomar

AAS kan ge förändrade blodfettvärden, som ökar kalkavlagringarna i blodkärlen och kan leda till hjärtinfarkt eller slaganfall (stroke). Studier visar att vänster kammarvägg i hjärtat kan tjockna inåt, vilket gör att hålrummet blir mindre och cirkulationen sämre. Blodvärdet Hb kan stiga liksom blodtrycket.

Leverförändringar

Levern påverkas hos alla som missbrukar AAS. Mycket talar för att långvarigt missbruk kan ge blodcystor i levern. Godartade levertumörer, men också dödlig cancer, finns dokumenterade.

Skador på män

Könsdriften kan öka i början av missbruksperioden för att sedan ibland avta helt. Potensproblem är en vanlig biverkan. Vid tillförsel av AAS tillbakabildas testiklarna med risk för att personen inte återfår normal spermieproduktion eller könsdrift. Att behandla impotensproblemen med Viagra är mycket olämpligt då AAS-missbrukare kan ha blodfettrubbningar och hjärtproblem som ökar risken för hjärtinfarkt.

En vanlig fysiologisk biverkan, som rapporteras till Dopingjouren, är tillväxt av bröstkörtlarna (gynekomasti) hos män. Detta är ofta förenat med påtaglig smärta och går sällan tillbaka av sig självt. Ett kirurgiskt ingrepp krävs.

Prostatakörteln är ett målorgan för AAS-preparat. Den kan bli både inflammerad och förstörd, vilket kan leda till svårigheter att kissa, potensproblem och cancer.

Skador på kvinnor

Då mycket färre kvinnor än män missbrukar AAS är kunskapen om skadeverkningarna på kvinnokroppen inte tillräcklig.

Det har dock visat sig att menstruationsrubbningar, förstoring av clitoris och en maskulinisering av kroppen med basröst, skäggväxt och hårväxt på mage förekommer. Det är ett könsbyte som påbörjas.

Könsdriften kan också påverkas.

Om en kvinna använder AAS under graviditeten riskerar barnet att skadas.

Läkemedel och kosttillskott

Tillväxthormon

Tillväxthormon (GH) är numera syntetiskt framställt och förskrivs till barn med risk för kortväxthet eller vid skada på hypofysen, exempelvis tumör. Missbruk av tillväxthormon kan ge en rad skadliga effekter som allergiska reaktioner, muskelsmärter, ledvärk, diabetesliknande förändringar och ökat tryck i hjärnan. Fall har rapporterats av blodcancer och akromegali, en sjukdom som ger onormal tillväxt särskilt av händer, fötter, näsa, läppar, haka och inre organ.

Den som tar tillväxthormon framställt på gammaldags vis, isolerat från mänskliga hypofyser, kan ge smitta med den Creutzfeldt-Jacob's sjukdom.

Läkemedel som säljs på den illegala marknaden är inte kontrollerade. Det går därför inte känna sig säker på vad de innehåller. Arsenalen av potenta och delvis farliga läkemedel som används av missbrukare är stor.

Kosttillskott

I samband med träning använder många kosttillskott i tron att vanlig mathållning inte är tillräckligt, vilket det är. Det är en mycket lönande bransch. Det förekommer också att preparaten innehåller otillåtna och farliga substanser.